

"VÉGESSÉGEKRŐL ÉS VÉGTELENSÉGEKRŐL"

Betegségről szóló szöveges és képi önéletrajzi elbeszélések

BETEGSÉG- NARRATÍVÁK A MAI MÉDIA- KÖRNYEZETBEN

✦ Szabad Európa

Karsai Dániel: Amíg tudok
kommunikálni, nem adom fel

A RETTEGETT BETEGSÉG

EZ A BLOG SEGÍTSÉG NEKED KEDVES OLVASÓ, HOGY ELSŐKÉZBŐL KAPJ INFORMÁCIÓT A RETTEGETT RÁKRÓL TŐLEM AKI EZEN ÉPPEN KERESZTÜLMEGY

this.is.bipolar

Követem

Üzenet

+R

...

1 377 bejegyzés

22,4 E követő

2 988 követés

this is bipolar - a mental illness awareness podcast she/her

this.is.bipolar

with host Shaley Hoogendoorn. I share my story & stories from those living with bipolar. I hope to offer insight, open minds
linktr.ee/thisisbipolar

Amikor ezt a blogot elkezdtem nem is reméltem, hogy ilyen sokan kíváncsiak rá. Nagyon jól esnek a jókívánságok, mert a jelen helyzetem annál is szörnyűbb, mint amit bárki is képes elképzelni!
Pontosan ilyen segítségre van szükségem, hogy a velem hasonló korúak lélekben támogassanak, szurkoljanak, hogy sikerüljön meggyógyulnom!

01 az autopatográfia

02 önéletrajz-kutatás

03 fotós példák és értelmezési szempontok

04 irodalmi példák és értelmezési szempontok

AUTOPATOGRÁFIA

Susan Sontag: *A betegség mint metafora*, 1978

a betegség részben elbeszélésekben
"jön létre"

tuberkulózis, rák: a beteg hibáztatása

Arthur Kleinman: *The Illness Narratives: Suffering, Healing, and the Human Condition*, 1988

betegség - kór - egészségügyi probléma
megkülönböztetése

a betegségtapasztalat elbeszéléseinek értelmezése alapvető része az orvosi munkának

ÖNÉLETRAJZ-KUTATÁS

- az irodalom fogalmának bővülése
- kivételes egyéniségek mellett civilek
- memoár-boom
- sokféle olvasási stratégia
- tapasztalatok sokfélesége - emancipáció
- jó írás normái - jó élet normái?

AUTOPATOGRÁFIA ÉS EMANCIPÁCIÓ; PROFESSZIONÁLIS ÉS AMATŐR ELBESZÉLŐK

*Saját ügyedben senki vagy?
Nem érdekli őket, mit tudsz?
S miféle tapasztalatok, kínok
tárháza vagy?*

Tamás Ferenc: Kérdő
Facebook, 2024. febr. 23.

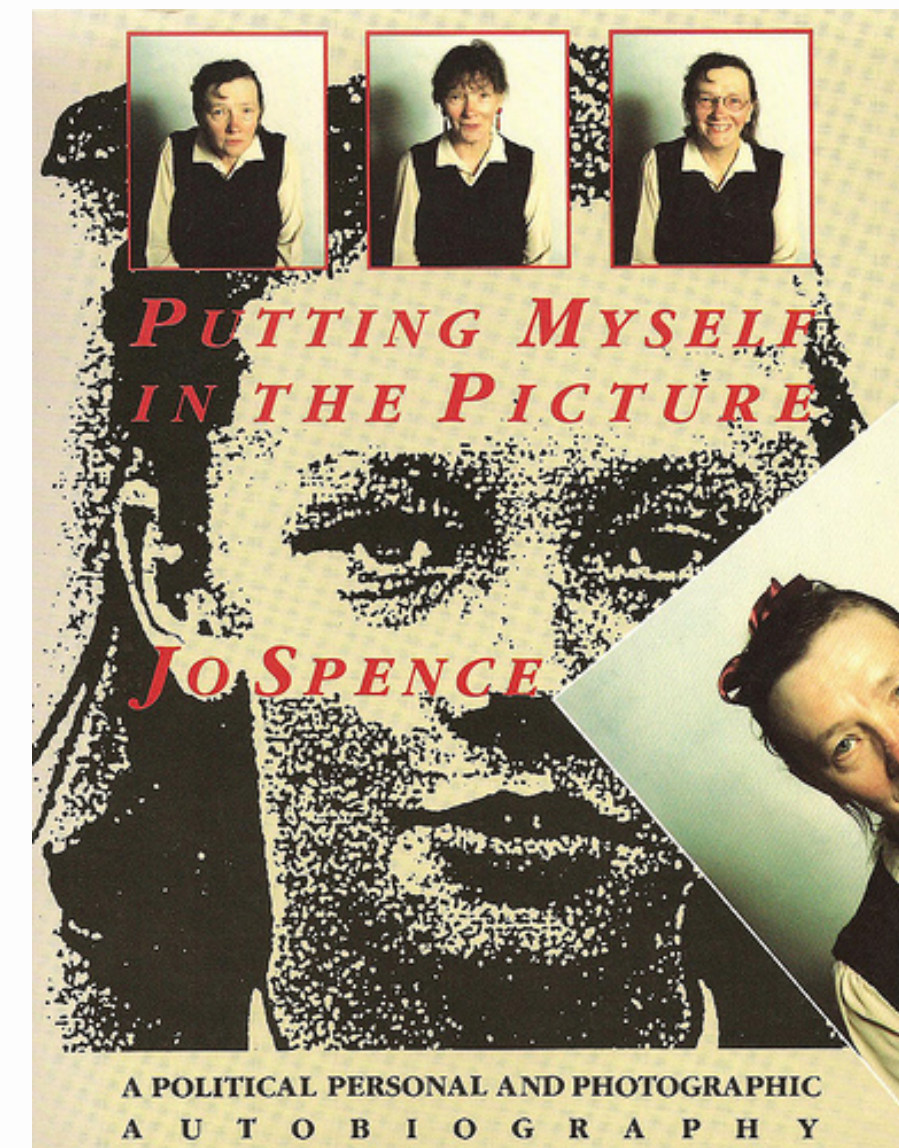
*[A] szöveg az szöveg az szöveg, hiába ún.
személyes vallomás, beszámoló, létezni
mint szöveg létezik, így lehet tudomásul
venni; tűnődtem: ez nem egészen igaz,
olykor az ügyetlen (amatőr) vagy már nem
kontrollált (halálközelség) fogalmazás
mögött, alatt fontos híradások lehetnek, az
életről és életekről, végességekről és
végtelenségekről.*

Esterházy Péter: *Hasnyálmirigynapló*
Magvető, 2016

FOTÓS (NEM-)ÁBRÁZOLÁSI KONVENCIÓK KIKEZDÉSE

- a megjelenítés ténye
- művészeti vs. más jellegű kép (pl. orvosi dokumentáció), test tárgyiasítása
- ép/szép test (professzionizmus?)
- generációs viszonyok
- a beteg ábrázolásának hagyományai

Jo Spence: Cancer Shock, 1980s,
Putting Myself in the Picture, 1986

FOTÓS (NEM-) ÁBRÁZOLÁSI KONVENCIÓK KIKEZDÉSE

Horváth M. Judit: Privát képek

Hermann Ildi: NHL

- a megjelenítés ténye
- művészeti vs. más jellegű kép (pl. orvosi dokumentáció)
- test tárgyiasítása, ép/szép test
- generációs viszonyok
- a beteg ábrázolásának hagyományai

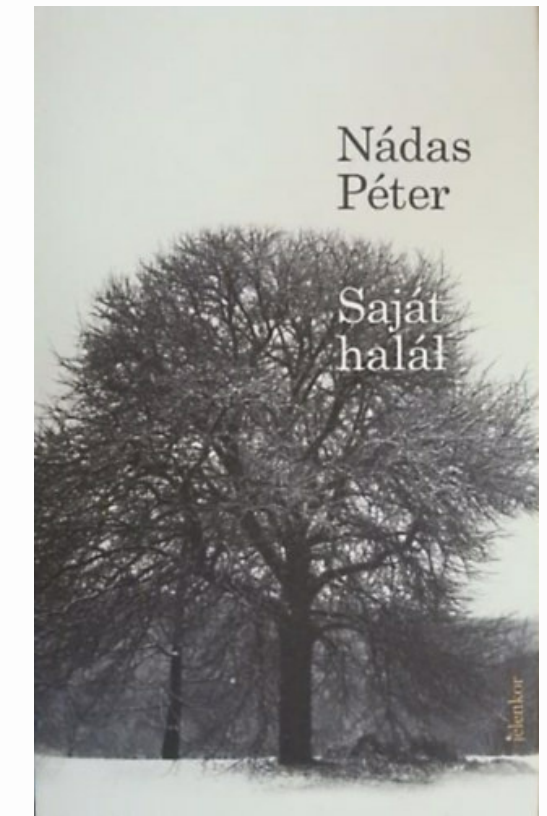
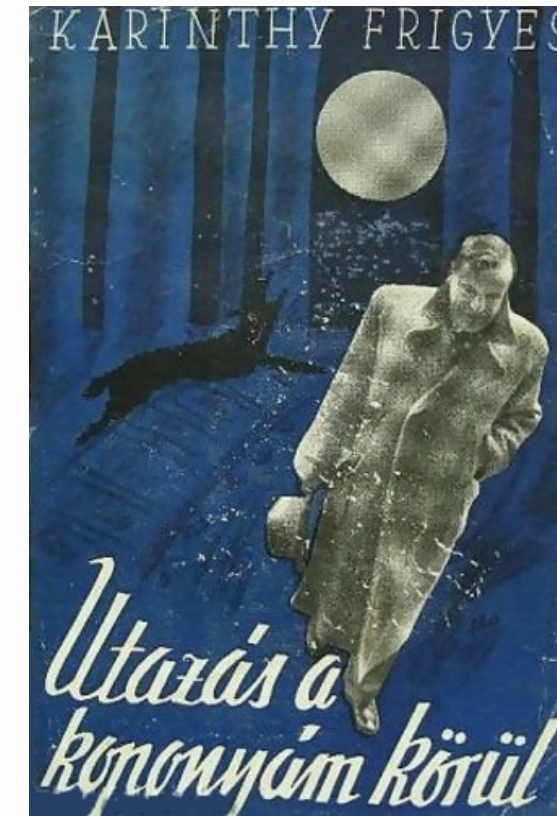
FOTÓS (NEM-) ÁBRÁZOLÁSI KONVENCIÓK KIKEZDÉSE

- a megjelenítés ténye
- művészeti vs. más jellegű kép (pl. orvosi dokumentáció)
- test tárgyiasítása, ép/szép test
- generációs viszonyok
- a beteg ábrázolásának hagyományai

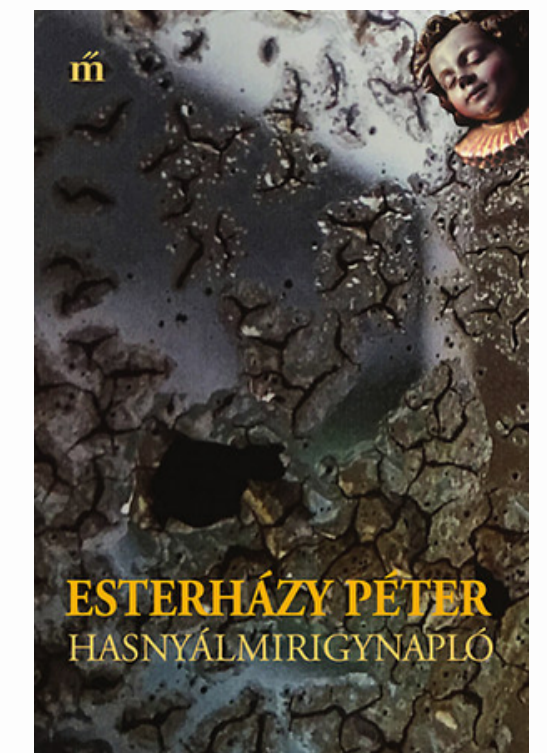

Karolyn Gehrig: #Hospitalglam,
2016-

IRODALMI KONVENCIÓK ÉS MEGKÉRDŐJELEZÉSÜK

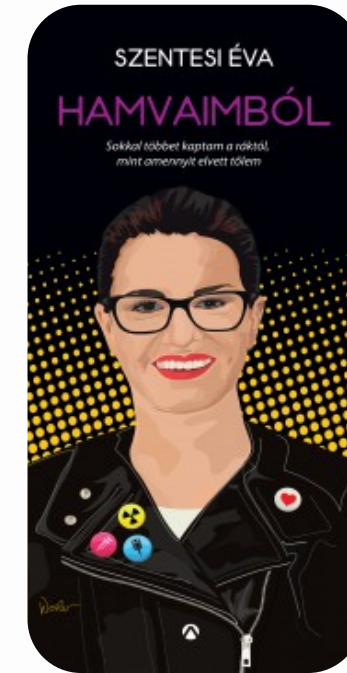
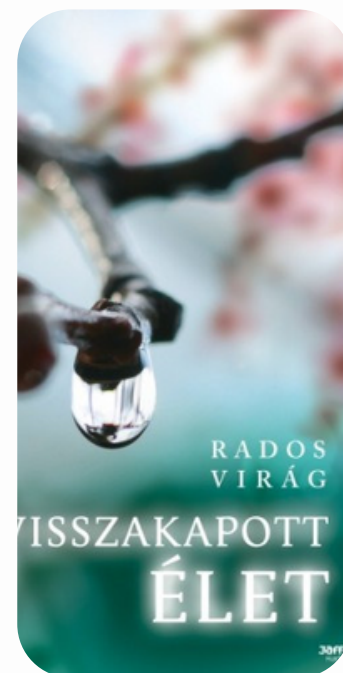
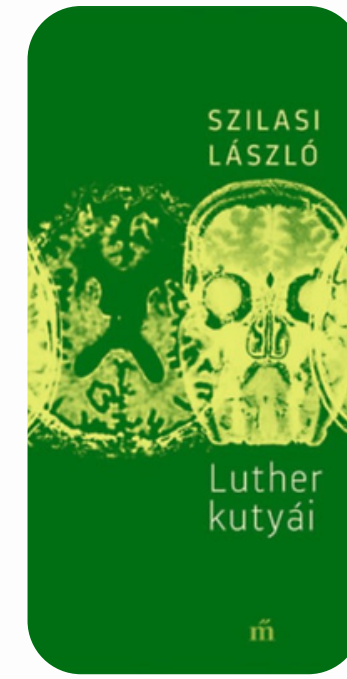
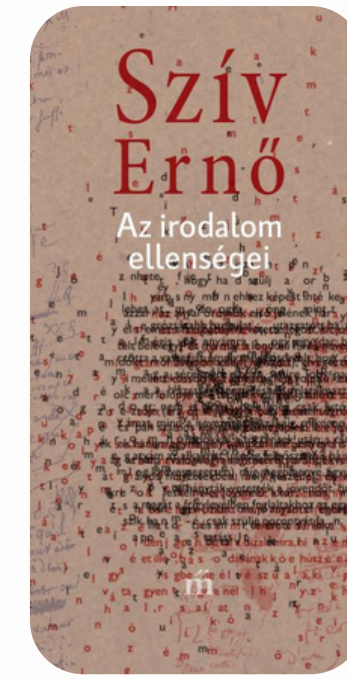
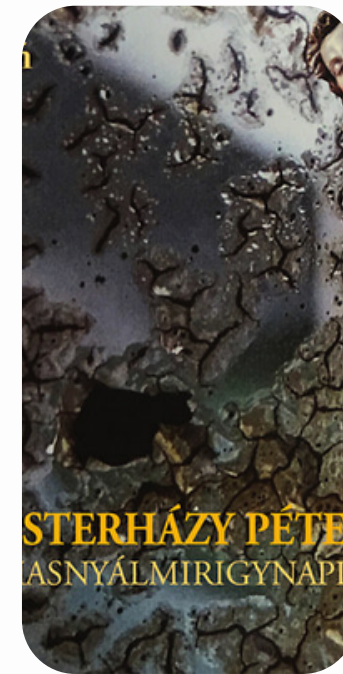

- (halvány) műfaji tradíció + az elmúlt 20 évben nagy felfutás a magyar elit és populáris irodalomban is
- diskurzusok között
- versengő narratívák (szubjektív tap. - populáris narr. - medikális felfog. - élettört. + forgatókönyv)
- kül. célok (esztétikai, filozófiai, önterápiás, felvilágosító, kritikai, közösségi/aktivista)

KÖNYVEK, 2014-

- Mittelholcz Dóra: *Tündérmese kis szépséghibával*, 2014
- Rados Virág: *A visszakapott élet*, 2014
- Esterházy Péter: *Hasnyálmirigynapló*, 2016
- Szentesi Éva: *Hamvaimból*, 2016
- Szív Ernő [Darvasi László]: *A Legionella-füzet*, 2017
- Szilasi László: *Luther kutyái*, 2018
- Schafner Ágnes: *Az ördög, amikor beköltözik a testbe*, 2019
- Keresztury Tibor: *Hűlt helyem*, 2021

MINTÁK

Esterházy	Darvasi	Szilasi	Keresztury	Mittelholcz	Schafner	Szentesi	Rados
<i>Brodkey</i>	<i>Nádas</i> <i>Esterházy</i>	<i>Ottlik</i> <i>Nyiszli M.</i> <i>Wass A.</i> <i>Karinthy</i> ...	<i>E. Wurtzel</i>	-	-	-	?

*saját haldoklásomat különleges
helyzetnek tarthatom,
különlegesnek igen, mérvadónak
semmi esetre sem*

Darvasi László

*Dosztojevszkij? Tolsztoj? Hol vagyok én
attól, hogy őket utánozzam? Én csak egy
irinyó-pirinyó regényt akarok összehozni
egy dilinyós nőről.*

Rados Virág

A HŐSIES BETEG MÍTOSZA

**erkölcsi-mentális teljesítmény és
gyógyulás kapcs.**

a hős elszigetelt

a betegség univerzális fogalma

*Akkoriban azt éreztem: a következőt, aki
azt mondja, hogy minden agyban dől el,
pofán fogom verni.*

Mittelholcz Dóra

*– Tudod, mit? – kiáltottam rá. –
Nem fogok pozitívan gondolkodni,
és nem is akarok!*

Rados Virág

*Mert ez mintha az én kötelességem volna
[...] megnyugtató, hogy ugyan nagy a baj,
de hősleg állunk a vártán, küzdünk és
győzünk.*

Esterházy Péter

MAGÁNYOS ÉS KÖZÖS TAPASZTALATOK

a magányos hős két további
tradíciója: önéletrajz mint
introspekció + a szenvedés
magánya

VS

a betegség mint egy közösséget
érintő tapasztalat

Soha nem a roham maga a legrosszabb rész. A legrosszabb az, amikor magamhoz térek, és meglátom a szeretteim arcát [...] A testem minden roham után rendbejön, de a büntudat gyógyul meg a leglassabban.

H. Stephens - M. Thompson - R. Bretécher:
Living with Epilepsy,
2012-2013

MAGÁNYOS ÉS KÖZÖS TAPASZTALATOK

a magányos hős két tradíciója:
önéletrajz mint introspekció + a
szenvedés magánya

VS

a betegség mint egy közösséget
érintő tapasztalat

- Fekete Éva: Szemben a... és Kőszeg Ferenc: Halálkrónika, *Beszélő*, 1997/8–9.
- Tari Katalin - Mihalicz Csilla: *Akinek kétszer kelt fel a nap*, 2017
- Szűcs Teri: *Visszatért hozzám az emlékezet: Demencia és Óperencia*, 2024